

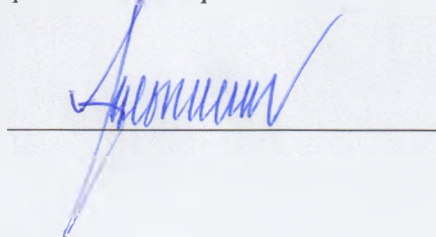
Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей» підготовки бакалавра, галузі знань *24 Сфера обслуговування*, спеціальності *242 Туризм*, за освітньою програмою *Туризм*.

Укладач: Лисюк Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризму та готельного господарства Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Рецензент: Павловська Т.С., кандидат географічних наук, доцент кафедри фізичної географії Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Програма навчальної дисципліни
затверджена на засіданні кафедри
туризму та готельного господарства
протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.

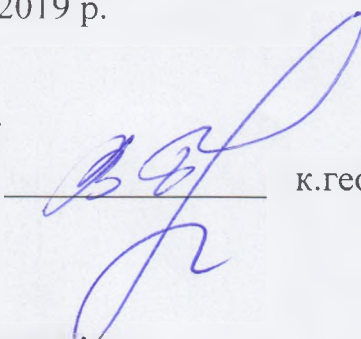
Завідувач кафедри:

д.геогр.н., проф. Ільїн Л.В.

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією географічного факультету
протокол № 2 від 9 жовтня 2019 р.

Голова науково-методичної
комісії факультету

к.геогр.н., доц. Поручинський В.І.

Програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання		Вибіркова
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 24 Сфера обслуговування	Рік навчання – 3
Модулів – 3	Спеціальність 242 Туризм	Семестр – 6
Змістових модулів – 3		Лекції – 36 год.
ІНДЗ: є		Практичні – 50 год.
Загальна кількість годин – 180		Самостійна робота – 82 год.
Тижневих годин: 5	Освітньо-професійна програма Туризм	Консультації – 12 год.
		Форма контролю: (залік)

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Організація туристичних подорожей» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін і забезпечує формування сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань з організації туристичних подорожей.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Організація туристичних подорожей» є формування у студентів теоретичних, професійних знань і практичних навичок щодо умов та принципів формування програми туристичних подорожей; нарощування географії подорожей тур фірмою; технології та організації туристичних подорожей; організації транспортних перевезень та турів; методологічних засад програмного обслуговування; правил виконання туристичних формальностей, забезпечення безпеки туристичних подорожей, виконання претензійної роботи та ін.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система наукових знань про теоретичні й методичні аспекти підготовки і проведення туристичних подорожей.

Завдання дисципліни:

- вивчення та оволодіння практичними навичками щодо принципів створення та виконання програм перебування туристів; умов виконання туристичних формальностей: транспортно-візових, митних, валютних та медико-санітарних;
- здобуття практичних навичок формування асортименту туристичного продукту (турів), етапів планування туристичних подорожей, програмного їх забезпечення;
- оволодіння знаннями щодо сучасного стану ринку перевезень туристів різними видами транспорту;
- набуття професійних знань та навичок щодо технології та організації туристичних подорожей; страхування в туризмі; оформлення різних видів туристичних документів; визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі; параметрів створення тур продукту підприємства, форм аквізиції туристів, умов бронювання туристичного обслуговування; організації обліку і контролю надання послуг, оформлення туристичної звітності; визначення та забезпечення безпеки туристичних подорожей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати:

- технологію та організацію створення туристичних подорожей;
- страхування в туризмі;
- оформлення різних видів туристичних документів;

- визначення прав і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі: параметри створення турпродукту підприємства, форми аквізиції туристів, умови бронювання туристичного обслуговування;
- організацію обліку і контролю надання послуг, оформлення туристичної звітності;
- визначення та забезпечення безпеки туристичних подорожей;
- базові поняття в галузі транспортних перевезень та принципи організації перевезень різними видами транспорту;
- специфіку організації транспортних подорожей та обслуговування туристів на різних видах транспорту;

вміти:

- розробляти та обґрунтовувати основні напрями удосконалення та підвищення ефективності організації роботи суб'єктів туристичної індустрії;
- здійснювати вибір транспортних засобів для різних категорій туристів та складати маршрут подорожі;
- організовувати перевезення туристів автомобільним, залізничним, авіаційним та водним транспортом.

3. Результати навчання (компетентності)

Протягом вивчення дисципліни «Організація туристичних подорожей» у бакалаврів повинні сформуватися такі компетентності

Загальні компетентності:

- здатність зберігати та примножувати моральні культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області; її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність працювати в команді та автономно.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
- здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту;
- розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем;
- здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних

форс-мажорних обставинах;

- здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу;
- здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної:

- визначати зміст базових понять з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук;
- визначати основні форми і види туризму, розуміти їх поділ;
- пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору;
- виявляти і пояснювати принципи і методи організації та технології обслуговування туристів;
- розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт;
- ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися;
- організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки;
- застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг;
- діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях;
- аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань;
- виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання;
- приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності;
- демонструвати виконання професійних завдань у стандартних та невизначених ситуаціях.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Консультації
Змістовий модуль I					
Форми і напрями туристичної діяльності					
Тема 1. Форми і напрями туристичної діяльності	9	2	2	4	1
Тема 2. Технологія проектування туристичних подорожей	10	2	4	4	-
Тема 3. Класифікація туристичних маршрутів	9	2	2	4	1
Тема 4. Алгоритм проектування туристичних регіональних маршрутів	12	2	4	6	-
Тема 5. Види туристських походів	9	2	2	4	1
Тема 6. Організація і проведення самодіяльних некатегорійних туристичних походів	11	2	4	4	1
Змістовий модуль II					
Організація і проведення туристичних подорожей					
Тема 1. Історичні аспекти розвитку індустрії турстичних подорожей	11	2	2	6	1
Тема 2. Рекреаційні потреби індивіда як історичний аспект розвитку індустрії туристичних подорожей	11	2	4	4	1
Тема 3. Організація та проведення туристсько-краєзнавчих подорожей	9	2	2	4	1
Тема 4. Організація екскурсійних подорожей	11	2	2	6	1
Тема 5. Розробка екстремальних спортивних туристичних подорожей	8	2	2	4	-
Тема 6. Організація туристичних подорожей по Україні	8	2	2	4	-
Змістовий модуль III					
Організація транспортних подорожей та перевезень					
Тема 1. Загальні принципи організації транспортного обслуговування туристів	8	2	2	4	-
Тема 2. Туристські перевезення на авіатранспорті	13	2	4	6	1
Тема 3. Туристські перевезення залізничним транспортом	9	2	2	4	1
Тема 4. Морські та річкові перевезення і круїзи	9	2	2	4	1
Тема 5. Автотранспортне обслуговування туристів і організація перевезень автотранспортом	11	2	4	4	1
Тема 6. Безпека туристських подорожей	12	2	4	6	
Всього:	180	36	50	82	12

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Завдання для організації самостійної навчальної діяльності студентів із навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей» поділені на:

- репродуктивні;
- дослідницькі;
- моделювання ситуацій.

Вимоги до завдань та їх змісту, які виносяться для самостійної роботи студентів:

- професійна орієнтація, наскрізний зв'язок між завданнями з теми дисципліни;
- диференційованість – завдання різних рівнів складності засвоєння знань та самостійності мислення студента.

Репродуктивні завдання передбачають повторення, закріплення та використовуються для організації самостійної навчальної діяльності студентів.

Дослідницькі завдання передбачають узагальнення, дослідження, вміння робити висновки, становити експерименти, працювати з науковими джерелами.

Моделювання ситуацій вимагають активних дій студентів в умовах професійної діяльності та нестандартного вирішення запропонованих завдань. При цьому під час вивчення навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей» використовуємо такі завдання, які вимагають від студентів конкретних дій у ситуаціях близьких до реальних, що відбуваються під час ведення екскурсій. Такі завдання формують у студентів професійний обов'язок і відповідальність, дають можливість їм краще оволодіти професійними знаннями, вміннями та навичками екскурсійної та музейної діяльності, формують активне професійне мислення, розвивають потребу у професійному самовдосконаленні, забезпечують високу працездатність.

Самостійність, активізація розумової діяльності, зусилля, що проявляються при цьому, сприяють позитивному ставленню до навчання, формують у студентів необхідні професійні якості, бажання вчитися. Навчання стає не таким складним та обтяжливим. Саме такі форми, методи, засоби педагогічного впливу забезпечують зацікавленість студентів у самостійній навчальній діяльності.

1. Перевірка завдань, що виносяться на самостійне вивчення студентів здійснюється *під час виконання практичних занять*, Якість, кількість і терміни виконання враховуються при виставленні поточної оцінки за відповідний змістовий модуль.

2. Перевірка питань, що виносяться на самостійне вивчення студентів здійснюється *також під час читання стимулюючих, переконуючих, мотиваційних, розвиваючих, бінарних, лекцій-дискусій, проблемних лекцій,*

лекцій – конференцій, які пов'язані із завданням формування пізнавальної активності аудиторії, вимагають ведення лекційного викладу як процесу самостійного творчого пізнання.

3. Перевірка здійснюється під час тестового контролю і оцінюється відповідною кількістю балів.

4. Перевірка здійснюється під час іспиту.

Питання самостійного характеру під час вивчення навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей» зумовлені необхідністю забезпечення оптимальних умов для інтелектуального розвитку особистості шляхом включення її в активну розумову діяльність.

Систематизація вивченого матеріалу перед заліком.

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Кожному студенту необхідно виконати індивідуально-дослідне завдання.

1. Дотримуючись алгоритму проектування туристичних маршрутів, розробити індивідуальний регіональний маршрут.

2. Оформити презентацію розробленого маршруту.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань студентів з навчальних дисциплін здійснюється на основі результатів поточного контролю й модульного контролю знань.

Результати поточного контролю: оцінки за виконання студентом практичних робіт; оцінка за виконання і захист ІНДЗ.

Розподіл балів та критерії оцінювання

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю і модульного контролю знань.

Результати поточного контролю:

- оцінки за підготовку до практичних занять;
- оцінка за виконання індивідуального завдання.

Оцінювання підготовки до практичного заняття враховує наявність письмової доповіді на питання й рівень компетентності у ньому. Оцінювання здійснюється за наступною шкалою: (1-2 бали). Максимальна кількість балів за 25 практичних робіт становить 32 бали.

Оцінка індивідуального завдання складає 8 балів. З них 3 бали відводиться на оцінку за дотримання вимог до оформлення роботи (1 бал – задовільно, 2 бали – добре, 3 бали – відмінно); 2 бали відводиться за новизну роботи; 3 бали – за оцінку змісту роботи (1 бал – задовільно, 2 бали – добре, 3 бали – відмінно).

Результати модульного контролю:

- оцінка за виконання контрольної роботи змістового модуля 1;
- оцінка за виконання контрольної роботи змістового модуля 2;
- оцінка за виконання контрольної роботи змістового модуля 3.

Підсумкова оцінка складається з поточної модульної оцінки (максимум – 40 балів) і контрольної модульної оцінки (максимум – 60 балів).

Підсумкова оцінка складається з поточної модульної оцінки (максимум – 40 балів) і контрольної модульної оцінки (максимум – 60 балів). Якщо у підсумку виконання усіх видів навчальної роботи з даної дисципліни студент набирає не менше 75 балів, то вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У протилежному випадку, або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залі. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Залікова оцінка визначається в балах (від 0 до 60) за результатами виконання екзаменаційних завдань.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ (за 1-й семестр)

Поточний контроль (маx = 40 балів)																		Модульний контроль (маx = 60 балів)				Загаль на кіль кість балів
Модуль 1																Мо дуль 2	Модуль 3					
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	МКР 3						
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6		18	22	20	100
2	1	2	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	8				

Шкала оцінювання для заліку

Оцінка в балах за всієї навчальної діяльності	Для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Про затвердження Правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерств освіти і науки N 237 (з0660-06) від 24.03.2006).
2. Про автомобільний транспорт : Закон України від 5 травня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 83.
3. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – №51.
4. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. // Урядовий кур'єр. – 1995. – 16 листопада.
5. Про порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): Постанова Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2006. – № 11.
6. Методика розрахунку обсягів туристичної діяльності: Наказ Державної туристичної адміністрації України та Державного комітету статистики України від 12 листопада 2003 р. // Офіційний вісник України. – 2003.
7. Положення про порядок видачі дозволів на право здійснення туристичного супроводу фахівцями туристичного супроводу: Наказ Державної туристичної адміністрації України від 24 вересня 2004 р. // Офіційний вісник України. – 2004. – № 42.
8. Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України: Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 грудня 2006 р. // Офіційний вісник України. – 2007. – № 26.
9. Правила повітряних перевезень пасажирів і багажу: Наказ міністерства транспорту і зв'язку України від 23 квітня 2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 63.
10. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності. [текст] навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 178 с.
11. Герасименко В. Г. Організація туристичних подорожей та перевезень: навчальний посібник / В. Г. Герасименко, А. В. Замкова. – Харків: Бурун Книга, 2011. – 135 с.
12. Голубнича С. М. Основи екскурсійної справи. Навчальний посібник/ С. М.Голубнича. – Донецьк, 2003. – 156 с.
13. Екскурсознавство. Організація екскурсійних послуг // Уклад.: М.М. Покоloodна. – Х.: ХНАМГ, 2007. – 80 с.
14. Драпушко Р. Г. Туристичний потенціал України: стан. проблеми та перспективи розвитку / Р. Г. Драпушко. – К. : Ін-т законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. – 150 с.
- 15.Іваніна О. О. Аудит туристичної діяльності : Навч. посібник для вузів / О. О. Іваніна ; Донецький ін-т туристичного бізнесу. – К : ЦУЛ, 2005. – 256 с.
16. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2003. – 300 с.

17. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. для студ. вузів / В. Ф. Кифяк. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
18. Кобзова С. М. Алгоритм проектування регіональних туристичних маршрутів / С. М. Кобзова // Актуальні проблеми, сучасний стан та перспективи розвитку індустрії туризму в Україні та Польщі: матеріали III Міжнар. наук.-практ. Конф. (8-9 жовт, 2009 р., м. Житомир) / за ред. І. В. Саух. – Житомир: Вид-во ЖФ КІБІТ, 2009. – С. 35-40.
19. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) : підручник / О. О. Любіцева. – К. : Альтерпрес, 2005. – 436 с.
20. Любіцева О.О. Методика розробки турів: Навч. посібник / О.О. Любіцева.-К.: Альтерпрес, 2008. - 328 с. 3.
21. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
22. Нездоймінов С. Г. Туризм як фактор регіонального розвитку: методологічний аспект та практичний досвід : [монографія]. – Одеса : Астропринт, 2009. – 304 с.
23. Менеджмент туристичної індустрії : Навч. посіб. для студ. вузів / І. М. Школа, Т. М. Ореховська, І. Д. Козьменко [та ін.] ; За ред.І.М.Школи. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – 596 с.
24. Нездоймінов С.Г. Організація екскурсійних послуг: навчально-методичний посібник // С.Г. Нездоймінов. – Одеса: Астропринт, 2011.-216 с.
25. Опорний конспект лекцій з дисциплін «Екскурсознавство» і «Організація екскурсійних послуг» (для студентів спеціальності 7.050201 – «Менеджмент готельного курортного і туристського сервісу» і 6.050400 – «Туризм») / ХНАМГ. Уклад.: М. М. Покоloodна. – Х. : ХНАМГ, 2007. – 80 с.
26. Організація екскурсійної діяльності. Опорний конспект лекцій. Укладач О. О. Кароло – К. : Видавничий центр КНТЕУ. – 2002. – 45 с.
27. Рудяк Ю. Все про облік та організацію туристичної діяльності / Ю. Рудяк, В. Кузнєцов, А. Клименко . – Харків : Фактор, 2007. – 276 с.
28. Петринка Л. В. Географія туризму Ч. 1 / Людмила Василівна Петринка. – Х.: Основа, 2011. – 95 с. – (Б-ка журн. "Географія" ; Вип. 5 (89)).
29. Петринка Л. В. Географія туризму. Ч. 2 / Людмила Василівна Петринка. – Х.: Основа, 2011. – 96 с. – (Б-ка журн. "Географія" ; Вип. 6 (90)).
30. Скопень М.М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі: навчальний посібник / М. М. Скопень. – К.: Кондор, 2005. – 302 с.
31. Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів: Навч. посібник.-К.: Вид-во ФПУ, 2007.- 233 с.
32. Федорченко В. К. Історія екскурсійної діяльності в Україні: навчальний посібник / В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко. – К.: Кондор, 2004. – 166 с.
33. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник / Н. В. Чорненька. – К. : Атіка, 2006. – 264 с.

Додаткова

1. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг : Підручник. Затверджено МОНУ / М. П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К : Знання, 2008. – 661 с.
2. Мальська М.П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств: теорія та практика: Навч. посібник /М.П.Мальська, О. Ю. Бордун. – К. : ЦУЛ, 2012.
3. Мальська М.П. Організація туристичного обслуговування : Підручник. Затверджено МОНУ / М. П. Мальська, В. В. Худо, Ю. С. Занько. – К : Знання, 2011. – 275с.
4. Михайліченко, Г. І. Основи туризмознавства: опорний конспект лекцій / Г. І. Михайліченко. – К.: КНТЕУ, 2011. – 75 с.
5. Михайліченко Г.І. Організація туристичних подорожей : навч. посіб. / Г. І. Михайліченко, А. Ю. Єременко. – К. : КНТЕУ, 2011. – 392 с.
6. Пангелов Б.П. Пангелов, Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей : реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / Б. П. Пангелов. – К : Академвидав, 2010. – 248 с.
7. Сокол Т.Г. Організація обслуговування в готелях і туристичних комплексах : Підручник для ВНЗ. Затв. МОНУ / Т. Г. Сокол. – К : Альтерпрес, 2009. – 447 с. 21.
8. Сокол Т.Г. Основи туристичної діяльності : Підручник / Т. Г. Сокол ; За заг. ред. Орлова В.Ф. – К : Грамота, 2006. – 264 с.
9. Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей та перевезень туристів : Навч. посібник / О. О. Фастовець. – К : ФПУ, 2007. – 233 с. 23.
10. Чагайда І.М., Грибанова С.В. Екскурсознавство: Навчальний посібник. К., 2004. – 240 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний сайт компанії "Амадеус Україна". – Режим доступу: <http://www.amadeus.net.ua/rus/amadeusua.htm>.
2. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу: www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/1865.htm.
3. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті : Постанова КМУ № 959 від 14.09.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=959-96-%EF>.
4. Програма TACIS. – Режим доступу: http://www.technosoft.kiev.ua/ist/prog_tacis.html.
5. Туристичний портал. – Режим доступу: <http://www.tour.com.ua>. Періодичні видання Журнали: «Краєзнавство. Географія. Туризм», «Міжнародний туризм», «Мир туризма».